

Posudek diplomové práce Bc. Lucie Jarůškové Vliv přízvuku a bilingvismu na jazykově podmíněné sociální preference u dětí

Diplomová práce se zabývá efekty přízvuku ve slyšené řeči na to, jaké partnery pro hru preferují monolingvní a bilingvní děti. Úvodní část specifikuje a konkretizuje otázky a motivuje část empirickou, která se skládá z experimentu se dvěma skupinami dětí, monolingvními a bilingvními. Obecně řečeno práce předkládá solidní empirickou studii na dané téma. Následují komentáře a hodnocení ke konkrétním oblastem hodnocení:

1. Koncepce práce: hodnocení A

Struktura práce je jasná a přehledná, odpovídá obsahu a zaměření práce. Empirická část jasně navazuje na část přehledovou. Přehledová část v logických krocích vykládá jednotlivé aspekty důležité pro vyložení tématu a formulaci otázek, poskytuje jasný přehled literatury. Otázky jsou formulovány ve formě hypotéz na začátku empirické části. To odpovídá standardům a zvyklostem u tohoto typu prací. Diskusní část navazuje na přehledovou a teoretickou část a vrací se k formulovaným hypotézám.

Svým tématem má práce blízko k sociální psychologii, což je v textu reflektováno poměrně málo. To je reflektováno zejména odkazy na teoretické koncepty Allporta a částečně Tajfela. Zde je určitá teoretická nejasnost – v těchto částech se hodně pracuje s konceptem kategorizace (zařazování lidí do skupin), ale vlastní práce se zabývá spíše kontinuálním hodnocením preference. To samozřejmě může být ovlivněno kategorizací, ale není to logicky nutné. Práce zmiňuje možnost, že postoje vůči nositelům cizího přízvuku souvisejí s kognitivní náročností porozumění, ale chybí diskuse o tom, jakým způsobem je tedy otázka kategorizace do skupin (cizinci, konkrétní etnické skupiny apod.) relevantní. To však nelze chápat jako nedostatek práce – patrně se zde odráží nejasnost inherentní v oboru.

2. Metodologie a metoda: hodnocení A

Práce používá experimentální metodu způsobem, který lze označit za zcela standardní a kvalitně provedený, a to včetně způsobu popisu. Struktura textu má drobné odlišnosti od standardního časopiseckého způsobu popisu, ale jde o drobnosti (metoda standardně zahrnuje i participanty) vyvolané patrně snahou omezit se na tři úrovně nadpisů. Přílohy k práci obsahují detailní dokumentaci, včetně textu položek, formulářů informovaného souhlasu a statistického vyhodnocení.

Ve výsledcích jsou drobné nepřesnosti v reportování dané použitím poměrně komplexní statistiky, ke které studenti jazykovědných oborů nemají systematickou přípravu (např. tvrzení, že data byla analyzována v programu R studio je trochu zavádějící, analýzu dat provádí systém/program R, zatímco R studio je pouze obslužná aplikace; z hlediska replikovatelnosti není důležitá verze R studia, ale zejména verze balíčků v R použitých při analýze; citace balíčku R budí dojem, že jde o referenci k metodě logistické regrese, ale jde jen o konkrétní programovou implementaci, k metodě by byl spíše vhodný odkaz na nějakou učebnici statistického zpracování dat). Jiný příklad – mluví se o „surových výsledcích“, ale v češtině se pro „raw“ v tomto kontextu většinou používá „hrubý“ (hrubá data apod.). To jsou ale drobnosti.

3. Práce s odbornou literaturou: hodnocení A

Práce s odbornou literaturou je standardní a kvalitně provedená, nelze jí nic vytknout. Citace jsou standardní, relevantní, na adekvátních místech. Objevují se drobné redakční chyby (např. Smolík, Sedilová Málková je citováno jako 2015, ale v seznamu literatury je 2014), ale ty jsou při rozsahu práce pochopitelné a standardně jsou předmětem dalšího reakčního zpracování.

4. Formální úroveň práce: hodnocení A

Práce má přiměřenou délku a strukturu. Celkově má text lehce přes 60 stran, plus více než 30 stran další dokumentace (seznamy literatury a zkratk, přílohy s materiály pro výzkum a kódem statistických analýz apod.). Jasně jsou názvy částí, neobjevují se zásadní chyby a redakční nedostatky, typografická úprava je pečlivá a práce působí vizuálně příjemným dojmem. Grafické prostředky komunikace dat (grafy) jsou provedeny velmi kvalitně a dobře okomentovány.

5. Celkové hodnocení: výborně

Na základě dílčích hodnocení lze bez váhání navrhnout známku výborně.

Otázky k obhajobě:

- 1) Jak vidíte vztah mezi kategorizací lidí do skupin a hodnocením preference pro interakci s danými lidmi? Je kategorizace do skupin hlavním zdrojem hodnotících soudů?
- 2) V grafech dat se objevují nelineární vztahy – v grafech se neobjevují jen přímky, ale i akcelerující nebo decelerující vztahy. Jak tato nelinearita v rámci lineárního modelu vzniká?

Praha-Libeň 27.8.2022

Filip Smolík